

Socialdepartementet
Dnr: S2022/02635

Remissvar – Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram SOU 2022:22

Sveriges Arbetsterapeuter har tagit del av de förslag om Vårdgarantin, Nära och tillgänglig vård samt Vägen till ökad tillgänglighet inom vården som presenteras i utredningen.

Sveriges Arbetsterapeuter organiserar den absoluta majoriteten arbetsterapeuter i yrkesverksam ålder i Sverige. Vi tillvaratar och driver arbetsterapeutens yrkesmässiga och fackliga intressen. Med en hög representativitet kan vi som organisation föra arbetsterapins och arbetsterapeuters talan i Sverige och internationellt.

Sveriges Arbetsterapeuter är generellt positiva till utredningens förslag som syftar till en ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården, men vill lämna följande synpunkter.

Det vi saknar i utredningen är förslag på hur hälso- och sjukvården kan skapa förutsättningar för tillgänglighet ur ett funktionshindersperspektiv, som inkluderar fysisk, kognitiv och kommunikativ tillgänglighet. I utredningen avser majoriteten av förslagen tillgänglighet ur ett snävare perspektiv – enbart tillgång till och inte inkluderande det bredare perspektivet av tillgänglighet. En universellt utformad hälso- och sjukvård, där tillgängligheten (ur ett bredare perspektiv) säkras i förväg i stället för att åtgärdas i efterhand, möjliggör en god och nära vård för alla.

Som exempel på tillgänglig utformning behöver det exempelvis finnas tillgång till taklyftar- och andra hjälpmedel vid vård- och hälsocentraler, som möjliggör för alla att kunna bli undersökt på lika villkor, inte bara i rätt tid. Ett annat exempel rör kallelser eller hälsoinformation som behöver finnas tillgängliga på lättläst svenska i kombination med bildstöd för dem som behöver det. Om detta inte tas med i beaktandet gällande vårdgarantin faller stora delar av de i utredningen föreslagna åtgärderna som åsyftar delaktighet och inkludering av patienten i sin egen vård.

Avseende förslaget att vårdgarantin ska omfatta alla insatser från legitimerad personal oavsett huvudman är Sveriges Arbetsterapeuter mycket positiva till det. Dock behöver det tas i beaktande den bristfälliga samverkan kring patienten som idag råder utifrån skatteväxlingar och olika huvudmän (framförallt region, kommun och specialistvård). Om inte vårdgarantin även inkluderar skrivningar gällande ökat krav på samverkan utifrån ett rehabiliteringsperspektiv kommer inte de önskade tidsramarna för vårdgarantin att kunna uppnås, då tillgång till efterfrågad kompetens

begränsas utifrån inläsningseffekter avseende utebliven samverkan. Förslaget behöver även skrivas fram att gälla oavsett huvudman, för att på ett tydligare sätt inkludera även den kommunala hälso- och sjukvården, där legitimerad personal finns, och som i allra högsta grad omfattas av Nära vård.

Förslagen i utredningen bygger även på att den idag mycket viktiga frågan om kompetensförsörjning för legitimerad personal drivs parallellt. Som det är idag saknas ofta flera legitimerade yrkesgrupper för att möta vårdbehovet inom primärvårdsuppdraget. Alla professioner finns inte på alla platser inom primärvårdsuppdraget, vilket påtagligt försämrar möjligheten till personcentrerad samverkan. För att skapa rätt vård, i rätt tid för varje patient, behöver ett helhetsgrepp tas gällande bemanning och kompetensförsörjningsfrågorna. Detta helhetsgrepp inkluderar fler departement än Socialdepartementet och behöver föras i dialog och nära samverkan med bland annat Utbildningsdepartementet.

Ida Kåhlin
Förbundsordförande
Sveriges Arbetsterapeuter